

ביקבאשי (סגן־אלוף) אל־סאדאח, שקרא את ההודעה על המהפכה

חאג' במכה: סאדאח ליד עבד־אל־נאצר בחפילה בעיר הקודש

בשת על הבעיה הישראלית כאשר הגיעו לשילטון. בכלל לא היתה להם אידיאולוגיה או תוכנית.

לעבד־אל־נאצר היה ידיד ישראלי — ירוחם כהן, שליטו של יגאל אלון, שעזמו ניהל משאומתן על פינוי גוויות בכיס פאלוג'ה המכותר, בימי המלחמה. השניים קיימו גם לאחר מכן מגע אישי ביניהם, באמצעות ועדת שבת־הנשק הישראלית־מצרית.

כאשר הגיע עבד־אל־נאצר ל־שילטון, היה אחד ממעשיו הראי־שונים ההזמין בחשאי את ירוחם כהן למצריים. ירוחם, אז סטודנט עני בירושלים, פנה למישרד החוץ. ומשה שרת — בלי ספק בהשראת בן־גוריון — סירב בהתי־לט להתיר את הפגישה.

כעבור זמן־מה יזמו המצרים פגישה ב־דרג בכיר ורשמי יותר. יזמו של משה שרת מגלה פרטים על משאומתן ממר שך, שנועד להביא לפגישה כזאת. משא־ומתן זה הופסק על־ידי הצד הישראלי, בעיקבות המאורעות שחלו בינתיים. בפני המישטר החדש במצריים עמדה משימה אחת. שהאפילה על כל השאר: לטאסא את שרידי הכיבוש הבריטי מעל אדמת מצריים. הבריטים החזיקו עדיין, על־פי הסכם, חיל־מצב גדול במחנות לאורך תעלת־סועץ. עבד־אל־נאצר ניהל משאומתן לסילוקם.

איזו תמכה בו ישראל אז, איזו הגיע ירוחם כהן לקאהיר, איזו נערך המיפגש הדיפלומטי המתוכנן... *

ממשלת ישראל החליטה ללכת בדרך ההפוכה. אבן־הפינה של המדיניות הבן־גוריונית היתה ההישענות הישראלית על מעצמות־המערב — תחילה בריטניה, אחר־כך ארצות־הברית, אחר־כך צרפת. אחר־כך שוב ארצות־הברית. ישראל יצאה חוצץ נגד יציאת הצבא הבריטי מאזור־התע־לה. כדי לחזק מגמה זו, נערך „העסק־הביש״ המפורסם במצריים. באמצע 1954 הוטל על סוכנים ישראלים לביים מעשי־טרור נגד מוסדות בריטיים ואמריקאיים בקאהיר ובאלכסנדריה. עם תליית שניים מחברי הרשת הישראלית, בראשית 1955, הפסיק משה שרת את המגעים שנועדו להכין מיפגש ישראלי־מצרי חשאי, תוך השמעת שקרים פומביים.

על פי פקודה של בן־גוריון, אסור היה לננות את נשיא מצריים בכל כלי־התק־שורת הממלכתי אלא בשם „הרודן המצ־רי“. מובן שעם רודן מילצתי כזה, „היטי־לר המצרי“, אין עושים שלום.

התוצאה לא איחרה לבוא: בליל ה־28 בפברואר 1955 פרץ כוח של צה״ל בפ־קודו של אריק שרון, למחנה הצבא המצ־רי בעזה, כביכול כתגמול על פעולת־פידאיון קטסונה. בפעולה זו נהרגו, אולי שלא כמתוכנן, עשרות חיילים מצריים. שוב הומטה חרפה צבאית על מצריים — ובו ביום החליט עבד־אל־נאצר, לדבריה, לצייד את צבאו במיטב הנשק שניתן לה־שיג. הוא יכול היה לבוא רק מן הגוש הסובייטי.

ישראל פנתה מערבה, נגד מצ־ריים. מצריים פנתה לסובייטים, נגד ישראל. הסיכסוך הישראלי־מצרי, שנבקע מן הסיכסוך הישראלי־דיפלומטי, קיבל ממדים עודמניים.

ראש כל הערבים

אם אז לא נטשו המצרים כליל את רעיון ההידברות הישראלית־מצרית, במהלך 1956 ו־1956 נעשו עדיין נסיונות לערוך פגישות אישיות חשאיות בין מנהיגי מצריים וישי־ראלי. כל היוזמות באו מן הצד ה־מצרי, ונדחו בסופו של דבר עדידי הצד הישראלי.

בין השאר תוכננו פגישות בין אישי־שילטון מצריים בכירים לבין ד״ר נחום גולדמן, אז נשיא ההסתדרות הציונית, ופגישות עם משה שרת. כל זה הופץ, כי לממשלת בן־גוריון (המשך בעמוד 19)

* הקול הישראלי היחידי באותן השנים, שהתריע מפני הסכנה ושהצביע על האל־טרנטיבה, היה קולו של העולם הזה. העיר לם הזה ידע על ההתרחשויות שמאחרי הקלעים, כגון פרושת ירוחם כהן והמיפ־גש המתוכנן, שהיו עטופות בסודיות מוח־לטת. הציבור, שלא ידע על כך, סבר כי דברי העולם הזה הם תימוהניים, מסו־רפים או בוגדניים.